

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
PEYZAJ MİMARLIĞI
PEYZAJ YAPILARI

KENT-ÜLKE İMGELERİ VE
SEMBOİK YAPILAR

Kent İmgesi

- BSTS / Kentbilim Terimleri Sözlüğü kent imgesi anlamı İng. city image Alm. Stadtbild Fr. image de la ville
- Tasarı, düzenlenişi, görünümü ve yapılarının yapıtasarcılık özellikleriyle, bir kentin insanda bıraktığı izlenim.(1)
- Bir çevresel imge üç bileşene ayrılabilir: kimlik, yapı ve anlam. Analizler için bunları ayırarak özetlemek yararlı olacaktır, ancak gerçekte üçü bir arada bulunur. İşlenebilir bir imge öncelikle bir nesnenin tanımlanmasını, böylelikle diğer şeylerden ayrıştırılmasını ve bir varlık olarak kabul edilmesini gerektirir. Bu da kimliğini ortaya koyar. Başka bir şeyle eşdeğer olması anlamında değildir bu, tekliğini veya tekilliğini ifade eder. İkincisi, imge, nesnenin gözlemciyle ve diğer nesnelere uzamsal veya dokusal ilişkisini de içermelidir. Son olarak da gözlemci için uygulama açısından ya da duygusal olarak bir anlam içermelidir. Anlam bir ilişkidir de; ancak, uzamsal veya dokusal ilişkiden oldukça farklıdır.(2)

Dünyadan Örnekler

Brandenburg Kapısı - Almanya

- Brandenburg Kapısı Almanya'nın Berlin şehrinin ana sembollerinden biridir. Hemen kuzeyinde Reichstag bulunur. Soğuk savaş boyunca, Reichstag Batı Berlin'de, Brandenburger Kapısı Doğu Berlin'de bulunmuştur. Kapı 1788-1791 yılları arasında yapılmıştır.(3)

Almanya - Brandenburg Kapısı

Brandenburg Kapısı on iki sütuna, altı giriş kapısına ve altı çıkış kapısına sahiptir. Sütunlar, toplam beş yol oluşturur, vatandaşların sadece dıştaki iki kapıyı kullanma hakları vardı. Ortadaki yol ise kraliyete ve önemli trafik geçişlerine ayrılmıştı. Kapının en üstünde Quadriga vardır.(3)

Özgürlük Heykeli-Amerika

- Özgürlük Anıtı veya Özgürlük Heykeli, ABD'nin New York şehrindeki Liberty (Özgürlük) adası üzerinde, inşa edildiği 1886 yılından bu yana Amerika'nın simgesi olan anıtsal heykeli ve gözlem kulesidir. Dünyanın en tanınan abidelerinden biridir.(3)

Özgürlük Heykeli-Amerika

1. Özgürlük Heykeli hangi maddeden yapılmıştır?

Heykel Paris'te yapıлып New York'a nakledileceği için çok ağır olmamalıydı. Bunun için heykelin içi boş bırakılmıştır, dışı çok ince bakırla kaplanmıştır.

2. Neden yeşil görünür?

Heykelin kaplı olduğu bakır madeni, doğal olarak oksitlenir ve zamanla yeşil bir tabakayla kaplanır.

3. Boyu ne kadardır?

Heykelin kendi boyu, tepeden meşaleye kadar 46 metredir. Kaidesiyle uzunluğu 93 metreye çıkar. Toplam ağırlığı 204 tonu bulmaktadır.

4. Heykelin yüzü kime aittir ve ilk yapılan parçası hangisidir?

Özgürlük Heykeli'nin yüzü, heykeltıraş Frederic-Auguste Bartholdi'nin annesinin veya bir rivayete göre sevgilisinin yüzü model alınarak hazırlanmıştır. Heykelin ilk yapılan parçası, meşaleyi tutan sağ elidir.

5. Yüzü hangi yöne dönüktür?

Özgürlük Heykeli'nin yüzü güneydoğuya dönüktür. Heykelin konumu limana giren gemiler için de mükemmeldir, zira "Bayan Özgürlük" duruşuyla, limana girenlere adeta "hoş geldiniz" demektedir.(4)

Çin seddi - Çin

- Çin Seddi, Çin'in kuzeybatısı boyunca uzanan, Dünyanın en uzun savunma duvarıdır. Kalıntıları Po Hay körfezinde deniz kıyısında başlar. Pekin'in kuzeyinden geçerek batıya yönelir ve Huang-Ho nehrini ikiye bölerek güneybatıya uzanır. Gobi Çölü'nün güneyinden batıya yönelerek devam eder.(3)

Çin Seddi-Çin

- Seddin yıkılmış olan kısımlarıyla birlikte uzunluğu 6000 km bulur. Bugün ayakta duran kısım Ming Hanedanı devrinden kalan 2.500 kilometrelik settir. Ancak asıl inşaat, M. Ö. 221 ile M. S. 608 yılları arasında yapılmıştır.(3)

Yapılış Amacı

- Çin'in Savaşan Beylikler döneminde (M.Ö.403 M.Ö.221), Çin seddinin temeli 20'den fazla ayrı ayrı krallık tarafından atılmıştı. Chu, Qi, Yan, Wei, Han, Zhao, Qin Krallıkları birbirinden korumak için sınırlarında ilk setler inşa ettiler. Qin,Zhao,Yan krallıkları ise XiongNu, DongHu, LinHu, Hiung-nu'ların saldırılarını durdurmak ve ülkenin kuzey sınırlarını koruma amacıyla da inşa ettiler. Çin'in ilk İmparatoru Qin Shi Huang, burayı boydan boya aşılmaz bir savunma duvarıyla kapatmaya karar verdi.
- Bu devasa inşaata girişmekteki amacı konusunda tarihçiler farklı görüşler öne sürmüşlerdir. Bunlardan bazıları:
- Ülkenin sınırlarını başta Hiung-nu olmak üzere kuzeyden Çin'e karşı Moğol ve Türk boylarının saldırısına karşı savunmak.
- Uzun savaşlar sonunda yıktığı beyliklerin esir düşen yöneticilerini sürgün ve ağır işe sürerek cezalandırmak.
- Ülkeden kaçışları önlemek.
- Ülkenin tek yönetim altında birleştiğini içeriye ve dışarıya göstermek.(3)

Tac Mahal-Hindistan

- Tac Mahal, Babür İmparatorluğu 5. hükümdarı Şah Cihan (Şah-ı Cihan:Dünyanın Şahı) (1593-1666) tarafından, o zamanki imparatorluğun başkenti olan Hindistan'ın Agra şehrinde, Jumna (Yamuna) Nehri'nin kıyısında yaptırılmıştır. (Babür Şah'ınHindistan'da kurduğu Türk İmparatorluğu, Hindistan'da 32 yıl (1526-1858) egemen oldu.)(3)

Angkor-Kamboçya

- Angkor Vat, Kamboçya'nın Siem Reap kentinde yer alan, Kral II. Suryavarman adına yapılmış bir tapınaktır. Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan tapınak 12. yüzyılda inşa edilmiş olmasına karşın günümüze dek oldukça iyi bir korunma altında ulaşabilmiştir. Bölgedeki tek dinsel yapı olarak günümüze kalmış olup, önce Vişnu adına bir Hindu tapınağı olarak, daha sonraki dönemlerdeyse bir Budist tapınağı olarak kullanılmıştır. (3)

Angkor-Kamboçya

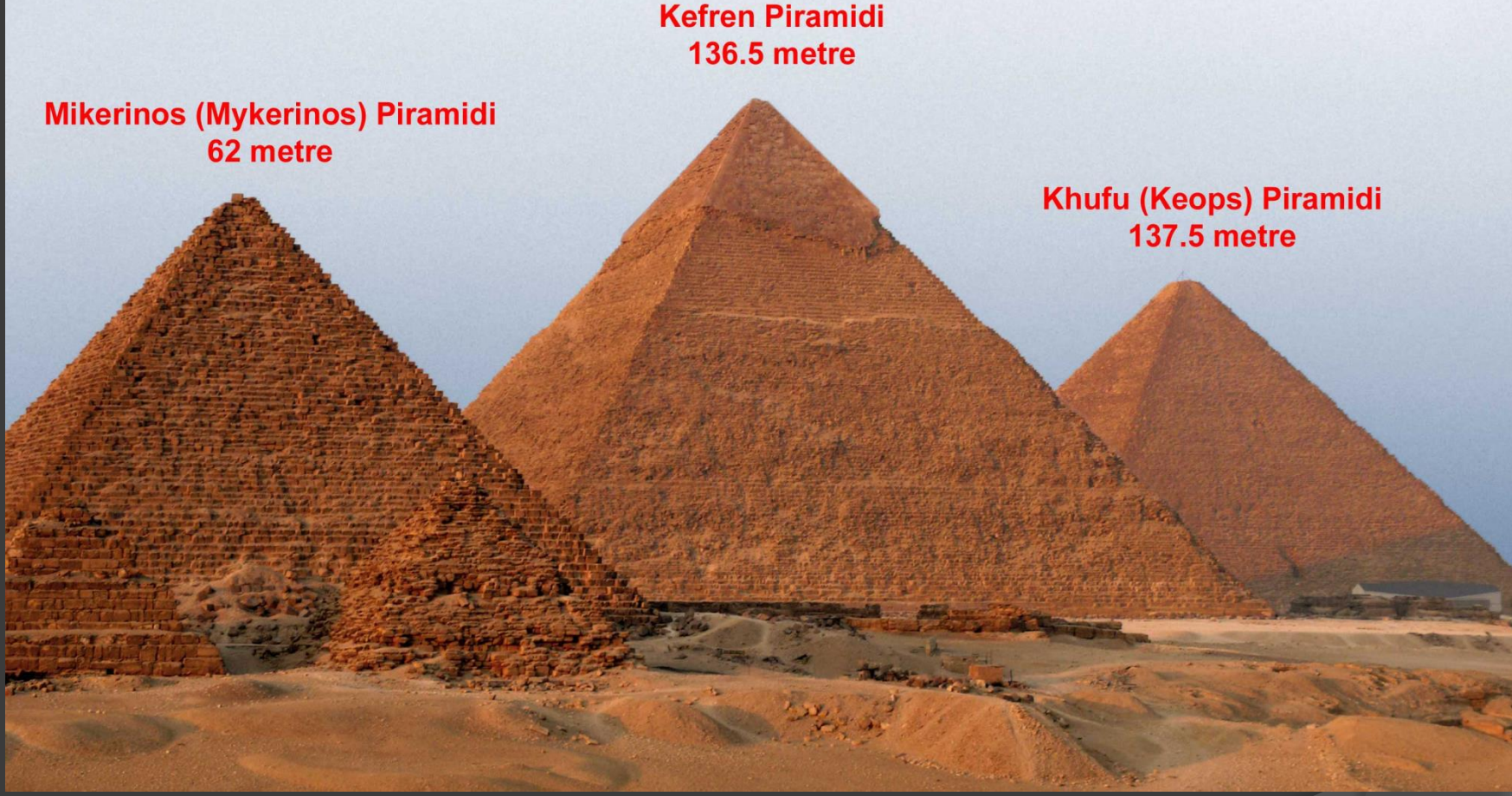

- Khmer mimarisinin en önemli örneklerindendir. Kamboçya ile özdeşleşen yapı ülkenin ulusal bayrağının üstünde de betimlenmektedir. Ülkeye gelen turistlerin en çok ziyaret ettiği yerdir.
- Angkor Vat, Hinduizm'de Tanrıların yaşadığı yer olduğuna inanılan Meru Dağı'nı simgeleyen dağ biçili kubbeleri ve galerili (balkon)avlusuyla Kmer mimarisinin iki ana ögesini taşımaktadır.

Piramitler-Mısır

- Mısır Piramitleri, Mısır'da yer alan eski piramit şekillerde yapılardır. Mısır'da 100'den fazla piramit vardır. Piramitlerin çoğu Eski Krallık Dönemi'nden Orta Krallık Dönemi'ne kadar firavunların mezarı için inşa edilmiştir.(3)

Mikerinos (Mykerinos) Piramidi
62 metre

Kefren Piramidi
136.5 metre

Khufu (Keops) Piramidi
137.5 metre

- Bilinen en eski piramit 3. Hanedan döneminde inşa edilen Basamaklı Piramit'tir. Bu piramit ve etrafını çevreleyen bloklar; mimar İmhotep tarafından tasarlanmıştır. Ayrıca bu yapılar dünyanın en eski şekilli taşlardan inşa edilmiş yapısıdır. Yapımda çalışan işçiler piramitlerin sırrını bildikleri için yapım bittikten sonra öldürülmüşlerdir. (3)

Kolezyum-İtalya

- Kolezyum'un orijinal adı *Amphitheatrum Flavium* idi. Sık sık *Flavium Amphitheatrum* olarak da adlandırılırdı. Yapı Flavium Hanedanlığı döneminde yapıldığından, orijinal ismi bu uygarlığın adından gelir. (3)

- İtalya'nın başkenti Roma'da bulunan **Flavianus Amfitiyatro** olarak da bilinen **Kolezyum** bir arenadır. Usta bir komutan olan Vespasianus tarafından MS 72 yılında yapımına başlandı ve MS 80 yılında Titus döneminde tamamlandı. Daha sonraki değişiklikler *Domitian hükümdarlığı* zamanında yapılmıştır. (3)

Kolezyum-İtalya

masaustu-resimleri.c

- Günümüzde depremde dolayı harap vaziyette olmasına ve taşlarının çalınmasına rağmen *Kolezyum*, Roma İmparatorluğu'nun uzun zamandan beri ikonik sembolü olarak görülür. Bugün modern Roma'nın en çok turist çeken yerlerinden biridir.
- Ayrıca Roma Katolik Kilisesi ile yakın bağlantıya sahiptir. Paskalya öncesi Cuma günü Papa amfiteyatroda fener alayı düzenler.
- Kolezyum, Paris Bordone Kolezyum'un resmi de İtalya'da basılan 5 sent/euro bozuk parasının arkasına basılmıştır.(4)

Venedik-İtalya

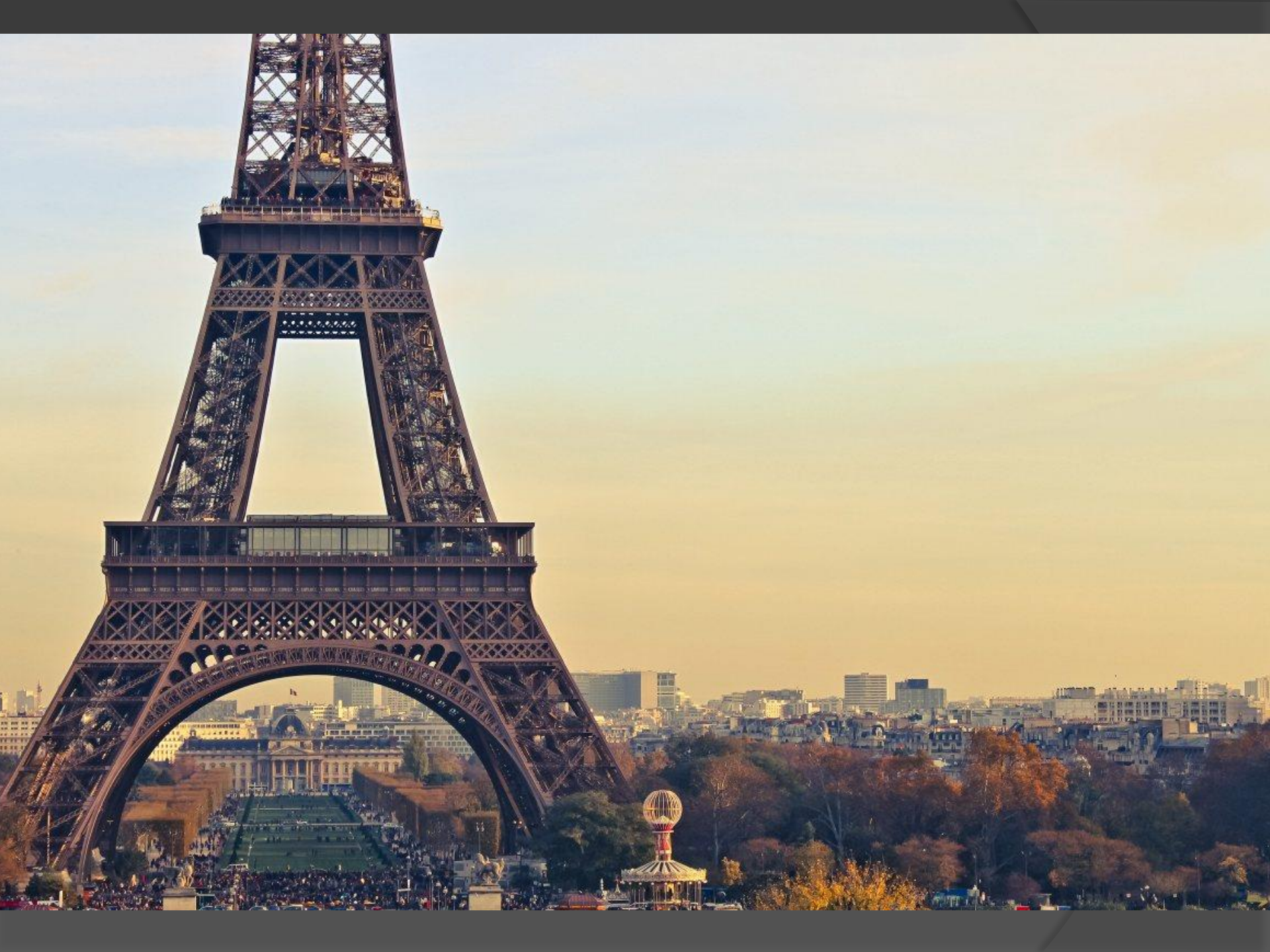
Venedik , kuzeydoğu İtalya'da birbirinden kanallarla ayrılmış ve köprülerle bağlanan 118 adanın üzerine kuruludur. Şehir, kıyı şeridi boyunca uzanan Venetia Lagoon bataklığında, Po ve Piave nehirlerinin deltaları arasına kuruludur. Venedik doğal güzelliği, mimarisi ve sanat eserleri ile ün yapmıştır. Bu şehir bütünüyle, deniz kulağı da dahil,Dünya Mirasları listesinde dir.(4)

Eyfel Kulesi-Fransa

Eyfel Kulesi Paris'teki demir kule. Kule, aynı zamanda tüm dünyada Fransa'nın sembolü halini almıştır. İsmi, inşa ettiren firma olan Gustave Eiffel'den alır. En büyük turizm cazibelerinden biri olan Eyfel Kulesi, yılda 6 milyon turist çeker. 2002 yılında toplam ziyaretçi sayısı 200 milyona ulaşmıştır.(3)

Beyaz Kule-Selanik

- Beyaz Kule, Selanik'te bulunan ve şehrin sembollerinden sayılan kuledir. Günümüzde tarihî bir kule ve müze olarak, şehrin deniz kıyısında yer alır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde inşa edilmiştir.(3)

Big Ben Saat Kulesi - Londra (İngiltere)

- Big Ben (Türkçede: Büyük Benjamin), Londra'da Westminster Sarayı'nın yanındaki ünlü saat kulesidir. Dünyanın en büyük ikinci dört taraflı saatidir.
- Kule eski Westminster Sarayı'nın 16 Ekim 1834'de bir yangın ile tahrip olmasından sonra Charles Barry'nin yeni saray tasarımının bir parçası olarak dikildi. Kule Victoria Gotik stilinde ve 96.3 metre yüksekliğindedir.(5)

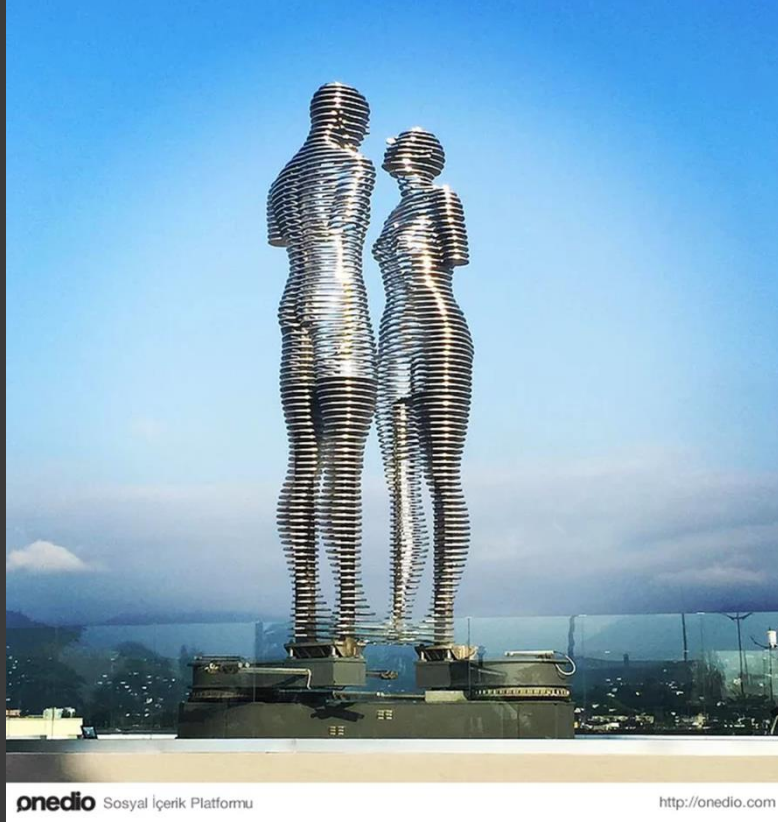
Opera Binası - Sidney (Avustralya)

- Sidney Opera Evi (Sydney Opera House), Sidney'in sembolü ve 20. yüzyılın en ünlü yapılarından biri. Danimarkalı ünlü mimar Jørn Utzon bu eseriyle 2003 Pritzker Mimarlık Ödülünü kazanmıştır. UNESCO tarafından Dünya Mirasları Listesine eklenmiştir.
- Bina 183 m uzunlukta ve 118 m genişlikte olup 1,8 hektarlık bir alanı kaplar. Benzersiz çatısı 67 m ye kadar yükselir ve İsveç'ten getirilmiş 1.056.000 adet beyaz seramik fayansla bezenmiştir. 580 m adet beton ayak, yerin 2222 m kadar derinine inerek yaklaşık 160.000 ton ağırlığındaki yapıyı taşırlar.(3)

Ali ve Nino Heykeli-Gürcistan

- Boyu 8 metre olan "Erkek ve Kadın" isimli heykel, Gürcistanlı Tamara Kvesitadze tarafından yapılmış. Gürcistan'ın Batum kentinde bulunan heykellerin hikayesi ise epey ilginç ve üzücü bulunmaktadır. Heykelin ilham kaynağı, Azeri yazar Kurban Said'in yazdığı " Ali and Nino: A Love Story " isimli bir kitap. Heykellerdeki erkek figürü Ali adında Müslüman bir çocuğu, kadın figürü ise Nino isimli Gürcistanlı bir Prensesi temsil ediyor. Trajik hikaye ise, Sovyet Rusya'nın işgali sonucu aşıkların ayrılması ile sonlanıyor.(5)

Ali ve Nino Heykeli-Gürcistan

onedio Sosyal İçerik Platformu

<http://onedio.com>

- Batum'da yer alan heykel, her akşam 19:00'da hareket etmeye başlıyor.

Pisa Kulesi-İtalya

- Pisa Kulesi, İtalya'nın kuzeyindeki Pisa şehrinde Piazza dei Miracoli'de (İtalyanca Mucizeler Meydanı) yer alan ve 1063-1090 yıllarında yapılan şehir katedralinin çan kulesi, ana yapıdan ayrı olarak 1173'te yapılmıştır.
- Kule üst üste bindirilmiş yuvarlak 6 sütun dizisinden meydana gelmiştir. 56 metre yüksekliktedir. Üzerine 294 basamaklı bir merdivenle çıkılır. En üstteki çanların bulunduğu 8. kat silindir biçimindedir.(3)

Bosna Hersek – Mostar Köprüsü

- Mostar Köprüsü (Boşnakça: Stari Most), Bosna-Hersek'in Mostar şehrinden geçen, Neretva Nehri üzerinde Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından 1566 yılında inşa edilen köprü. Mimar Hayreddin, köprü için 456 kalıp taş kullandı. Köprü, çevresindeki kente adını da verdi. Mostar, Hersek bölgesinin ana kenti oldu.

Avusturya – Schönbrunn Sarayı

- Schönbrunn Sarayı (Almanca:Das Schloss Schönbrunn), Avusturya'nın başkenti Viyana'da, Habsburg Hanedanı'nın yazlık sarayıdır. Ülkede en önemli kültürel anıtların bulunduğu saray 1960 lar'dan beri Viyana'ya gelen turist cazibelerinin biridir. Schönbrunn Sarayı'nın ve bahçesinin yapımı ancak 1744-1749 yılları arasında imparatoriçe Maria Theresia tarafından tamamlanmıştır. 1683'deki II. Viyana Kuşatması'nda, çevredeki binalar yok edildi.(3)

Kurtarıcı İsa – Brezilya

- Kurtarıcı İsa (Portekizce: Cristo Redentor), Brezilya'nın Rio de Janeiro şehrinde Corcovado Dağı üzerinde yer alan ve şehrin sembollerinden biri olan İsa heykelidir.
- Dağın aşağı kısmında Tijuca Milli Parkı'nda bulunur. Corcovado 710 m yükseklikte olup, muhteşem bir şehir manzarası sunar. Corcovado dağ treni, kıvrımlı bir yolu izleyerek dağın zirvesinin yakınına kadar gelir. 7 Temmuz 2007 tarihinde, Dünyanın Yeni Yedi Harikası'ndan biri olarak seçilmiştir.(3)

Azadi Meydanı-İran

- Özgürlük Meydanı Anlamını taşıyan Azadi Meydanı İran'ın Başkenti Tahran'ın simgelerinden birisidir. Eski adı Şehyad olan bu meydan ve Azadi Kulesi 50.000 metrekare ölçümüyle İsfahan'daki Nakş-ı Cihan Meydanı'ndan sonra İran'ın en büyük Meydanıdır.
- Azadi Meydanı Muhammed Rıza Pehlevi döneminde Hüseyin Emanet adlı bir mimarın tarafından yapılmıştır.
- Meydandaki Azadi Kulesi'nin yüksekliği 48 metredir. Kulede İslam öncesi ve İslam sonrası İran mimari öğeleri kullanılmıştır.

Petronas Kuleleri–Malezya

- Petronas Kuleleri (Malay: Menara Petronas veya Menara Berkembar Petronas), Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da bulunuyor. 1998 ve 2004 arasında dünyanın en yüksek ikiz gökdeleni olan Petronas İkiz Kuleleri , Petronas petrol holdingin'in de yönetim binasıdır.
- 452 m yükseklikliğindeki gökdelen, 2004 yılında Taipei 101 binasının inşasının bitmesiyle dünyanın en yüksek gökdeleni olma unvanını kaybetti.(4)

Machu Picchu–Peru

- Machu Picchu (okunuş: Maçu Piççu veya Maçu Piçu, Quechua: Machu Pikchu), bugüne kadar çok iyi korunarak gelmiş olan bir İnkâ antik şehridir. 7 Temmuz 2007 tarihinde Dünyanın Yeni Yedi Harikası'ndan biri olarak seçilmiştir.(3)

Tarihi Saat Kulesi – ek Cumhuriyeti

- Prag'da, eski Şehir meydanında (Old Town) yer alan Prag Saat Kulesi, 15.yy sonlarında Charles Üniversitesi'nde profesör olan HunuŐ Usta tarafından yapılmıştır. Amacı, Kutna Hora Őehirindeki Kemikli Kilise'de olduğu gibi insanlara bir mesaj vermektir. "Herkes bir g¼n geldiği yere geri d¼necek yani elbet bir g¼n toprakla özleŐip ölecek!"(7)

Zytglogge Saat Kulesi–İsviçre

- 13. yüzyılda yapılan saat kulesi, UNESCO kültür mirası bünyesinde. yaklaşık 500 yıllıktır ve günümüze kadar gelebilmiş tarihi bir yapıdır. Şehrin en bilinen sembollerindedir. (3)

Türkiye'den Örnekler

Kız Kulesi-İstanbul

- Kız Kulesi, hakkında çeşitli rivayetler anlatılan, efsanelere konu olan, İstanbul Boğazı'nın Marmara Denizi'ne yakın kısmında, Salacak açıklarında yer alan küçük adacık üzerinde inşa edilmiş yapıdır.
- Üsküdar'ın sembolü haline gelen kule, Üsküdar'da Bizans devrinden kalan tek eserdir.(3)

Atakule-Ankara

- 13 Ekim 1989 tarihinde Ankara'nın başkent oluşunun 66. yıldönümüne denk gelen günde 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal tarafından açılışı yapılan kulenin altında, Türkiye'nin ikinci ve Ankara'nın ilk Alışveriş Merkezi hizmet vermeye başlamıştır.Yapının adı bir yarışma sonucu belirlenmiştir.(3)

Saat Kulesi-İzmir

- ◉ İzmir Saat Kulesi, İzmir'in Konak ilçesinde , aynı isimli meydanda bulunan tarihi eser. Saatin kurulma nedeni eskiden saatlerin pahalı olmasıdır.(3)

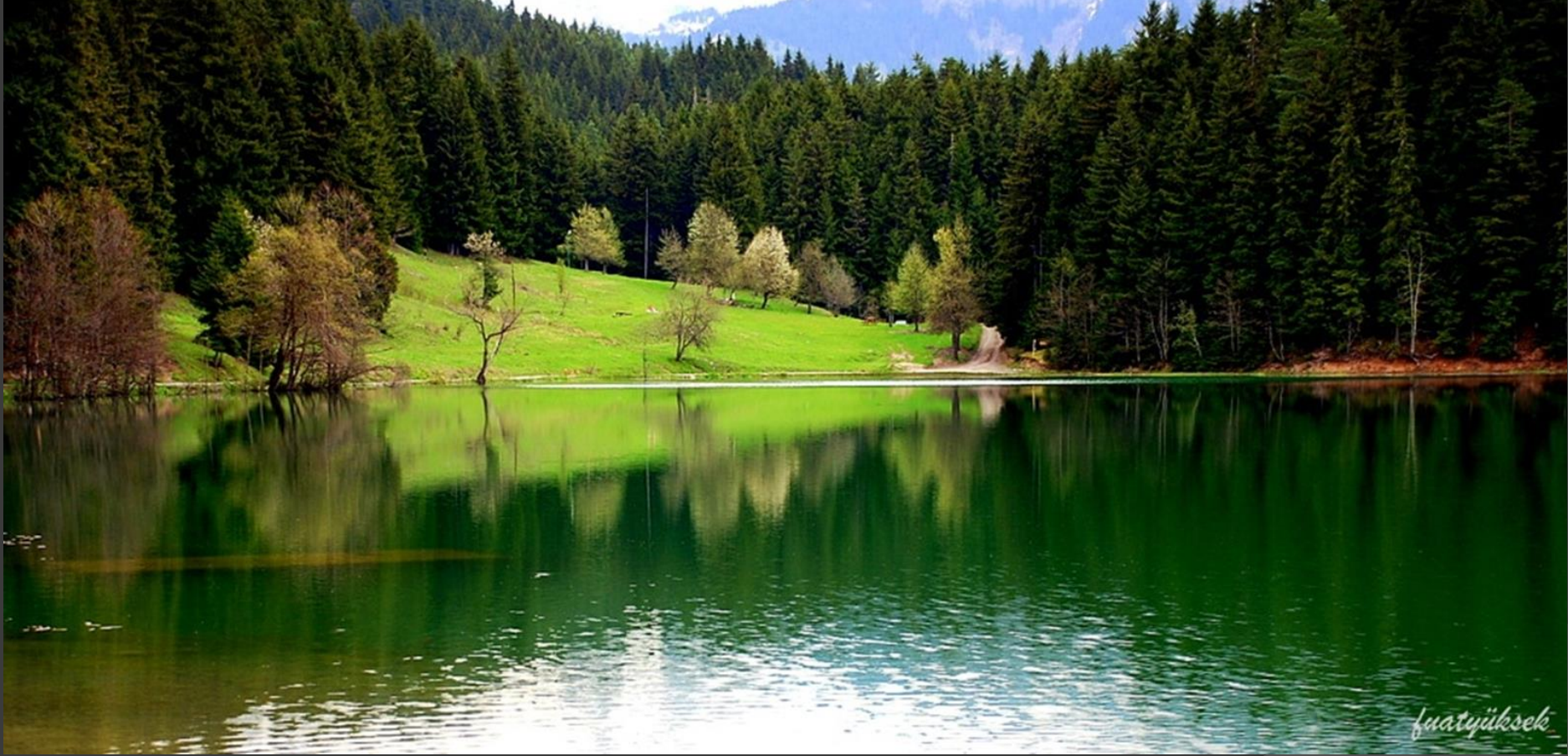
Nemrut Dağı-Adıyaman

- Nemrut Dağı, Adıyaman ilindeki Kahta ilçesi yakınlarında Ankar dağları civarında 2.150 metre yüksekliğinde bir dağdır. Toros dağ silsilesinde bulunur. 1988 yılından beri Millî parktır. 1987'de UNESCO tarafından Dünya mirası alanı ilan edilmiştir.
- Kommagene kralı Antiochos Theos, MÖ 62 yılında bu dağın tepesine, pek çok Yunan ve Pers tanrısının heykelinin yanı sıra kendi mezar-tapınağını da yaptırmıştır. Mezarda, bir kartalın başı gibi, tanrıların taş oymaları bulunur. Heykellerin diziliş şekli hiyerotesyon olarak bilinir.(3)

Karagöl-Artvin

- Karagöl Sahara Milli Parkı, Türkiye'deki 40 Milli Park alanından birisidir ve Artvin'in Şavşat ilçesi sınırları içerisinde yer almakta olup iki ayrı sahadan oluşur: Bunlar Karagöl ve Sahara Yaylası'dır.(3)

Çanakkale Şehitleri Anıtı-Çanakkale

- Çanakkale il sınırları içindeki Gelibolu Yarımadası'nda, Çanakkale Boğazı'nın ucunda Morto Koyu önündeki Hisarlık Tepe üzerinde yer alan anıt. 1915 yılında I. Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Savaşları'nda hayatını kaybeden 253.000 Türk askerin anısına yaptırıldı. Feridun Kip, İsmail Utkular ve Doğan Erginbaş tarafından tasarlanmıştır.(3)

Pamukkale-Denizli

- Kent kaplıcaları ve akan sulardan kalan karbonat mineralleri teraslarını, travertenleri kapsamaktadır. Türkiye'nin Ege bölgesinde, ılıman bir iklimi olan Menderes Nehri vadisinde bulunur.
- Eski Hierapolis kenti, toplam 2700 metre uzunluğunda, 600 metre genişliğinde ve 160 metre yüksekliğindeki beyaz "kalenin" üzerine inşa edilmişti.(3)

Anıtkabir-Ankara

- Anıtkabir, Türk Kurtuluş Savaşı'nın, inkılapların önderi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ankara Anıttepe'de (eski adıyla Rasattepe) bulunan anıt mezarıdır. Ayrıca dördüncü cumhurbaşkanı Cemal Gürsel de 1966 yılında devrim şehitleri bölümüne defnedilmiştir (6 Kasım 1981 tarihli Devlet Mezarlığı Kanunu 1.madde 2.fıkra gereğince, 27 Ağustos 1988'de çıkartıldı). 1973'den beri İsmet İnönü'nün kabri de Anıtkabir'dedir.(3)

Kaynakça

- 1. <http://www.sozce.com/nedir/191173-kent-imgesi>
- 2. https://proje6kentselmetraj.files.wordpress.com/2012/02/kevinlynch_kentimgesi_ch2-3.pdf
- 3. tr.wikipedia.org
- 4. http://www.zaman.com.tr/gundem_ozgurluk-aniti-neden-yesil_1196075.html
- 5. <http://uzakrota.com/ulkeler-ve-simgeleri/>
- 6. <http://onedio.com/haber/81-muthis-fotografla-turkiye-nin-81-sehri--217225>
- 7. <http://www.msxlabs.org/forum/mimari-eserler/333809-tarihi-yapilar-prag-saat-kulesi-cek-cumhuriyeti.html>